

УДК 004.658.6

О.С. Довгань

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ МЕТРИЧНИХ КНИГ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

O.S. Dovgan

ANALYSIS METHODS OF DRIVING METRIC BOOKS AT TERNOPIL STATE REGIONAL ARCHIVE

Метрична книга, також Метрика (застаріле) – паперовий реєстр, формуляр для офіційної реєстрації актів громадянського стану. В метричних книгах духовенство реєструвало акти громадянського стану членів церкви: хрещення (народження), вінчання (шлюб), поховання (смерть) з фіксацією днів і років народження, вінчання, смерті.

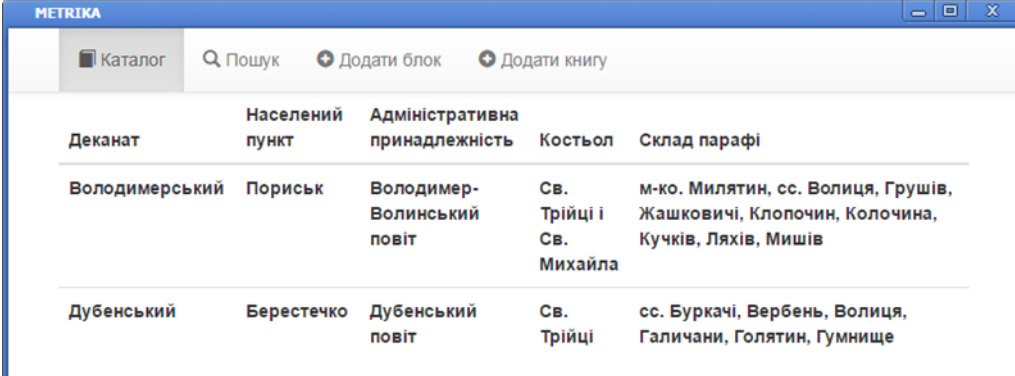
Метрична книга православної церкви села Сихів Львівської області за 1600 рік є найдавнішою в Україні.

Інформація метричних книг використовується для соціально-правового захисту громадян (підтвердження фактів народження, смерті, як непрямий доказ при встановленні національності), генеалогічних, історико-статистичних досліджень, при вивченні ментальності етносу (дотримання посту, залежність імен у новонароджених від релігійних свят, динаміка народжуваності тощо).

З метричних книг про народження римо-католицьких парафій Кременецького повіту можна почерпнути інформацію про населений пункт, номер будинку, в якому народилась дитина, ім'я дитини, дату її народження і хрещення, ім'я, прізвище батька та його соціальний стан, ім'я матері та віросповідання батьків. На завершення метричного запису про народження подається інформація про хрещених батьків, ксьондза, який здійснив обряд хрещення та повитуху, яка приймала пологи.

У метричних книгах про одруження міститься така інформація: дата оголошення наречених про намір вступити в шлюб; дата вінчання; прізвища, імена та по батькові, соціальний стан та вік наречених; далі подаються відомості про батьків наречених і їх згоду на цей шлюб, на завершення - про вінчальних батьків і ксьондза, який здійснив обряд вінчання.

Широкий, спектр використання цих документів пояснює дедалі зростаючий інтерес до них у користувачів. Відомості, що увійшли до цього видання, є по своїй суті реєстром метричних книг римсько-католицьких храмів, що знаходяться на зберіганні в Державному архіві Тернопільської області. Ідея створення даного довідника є не новою. Вперше її втілили в життя в Польщі. Довідник, який підготували поляки, є повним реєстром метричних книг, які зберігаються в архівних установах Польщі. Зваживши на досвід польських архівістів, врахувавши реалії, що склались в архівах України, було створено модель подібного реєстру усіх наявних метричних книг в Державному архіві Тернопільської області.

The screenshot shows a web browser window titled "METRIKA". The interface includes a navigation bar with "Каталог", "Пошук", "Додати блок", and "Додати книгу". Below is a table with the following data:

Деканат	Населений пункт	Адміністративна належність	Костьол	Склад парафі
Володимирський	Пориськ	Володимир-Волинський повіт	Св. Трійці і Св. Михайла	м-ко. Милятин, сс. Волиця, Грушів, Жашковичі, Клопочин, Колочина, Кучків, Ляхів, Мишів
Дубенський	Берестечко	Дубенський повіт	Св. Трійці	сс. Буркачі, Вербень, Волиця, Галичани, Голятин, Гумнище

Рис. 1. Модель програми реєстру метричних книг

Дана модель передбачає деталізацію інформації про метричні книги до рівня справи. Такий підхід спрощує підготовку довідників такого типу до друку. Згодом, по завершенні, планується зібрати всю наявну інформацію в єдиній електронній базі даних. Вона, в свою чергу, об'єднає в єдине інформаційне поле інформацію, що міститься в різних архівних установах (хоча, для повноти викладу необхідно було б включити до неї відомості про метричні книги, що містяться на зберігання в відділах РАЦС), а отже, полегшить роботу архівістів у виконанні запитів громадян, розширить діапазон для пошуків у дослідників та генеалогів, виконає одне з основних на сьогодні завдань - забезпечення повного інтелектуального доступу до документів Національного архівного фонду.

В процесі збору інформації було вирішено групувати відомості про наявність тих чи інших метричних книг костьолів за приналежністю до населених пунктів, в яких вони діяли. Назви костьолів приводяться лише у випадках, коли їх у населеному пункті було більше одного. Оскільки мережа костьолів була значно меншою, як, для прикладу, православних храмів, завжди існувала проблема визначення меж їх парафій. Парафії римсько-католицьких храмів включали в себе від одного до кількох десятків населених пунктів.

Література

1. Зведений каталог метричних книг, що зберігаються в державних архівах України: міжархів. довідник: Том 3: Метричні книги у фондах державних архівів Тернопільської, Черкаської, Чернівецької областей, міст Києва і Севастополя / Держкомархів України, Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; упоряд.: В. Бондарчук, Г. Волкотруб, С. Зворський, М. Ковтун. – К., 2010. – 720 с. – ISBN 966-8225-41-3.

2. Метрична_книга // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Метрична_книга – Дата доступу: 2.03.2016 – Загол. з екрану.

3. Зведений каталог метричних книг, що зберігаються в державних архівах України : міжархів. довідник: Том 1: Метричні книги у фондах державних архівів Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської областей / Держкомархів України, Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; упоряд.: С. Зворський, М. Ковтун. – К., 2009. – 810 с.

4. Реєстр метричних книг архівів України // – Режим доступу : <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Metryca-book/vstup.php>